

YHDESSÄ VAHVAKSI YHTEISÖKSI

Ei kiusaamiselle -suunnitelman toimenpiteet Pohjois-Tapiolan koulussa 2021

1. Hyvinvoinnin mittarit

Tavoite: Koululla on menetelmä, jonka avulla seurataan oppilaiden ja opiskelijoiden arkea ja jaksamista. Tietoa käytetään kiusaamisen ehkäisemiseen sekä siihen puuttumiseen monin eri keinoin.

- Koulussa seurataan hyvinvointia jatkuvasti (opettajat, oppilashuolto)
- Hyvinvointikartta-terveyskysely osana 8. luokan terveystarkastuksia
- THL:n Kouluterveyskysely (8. ja 9. lk) joka toinen vuosi
- Koulun omat kiusaamiskyselyt ja ilmapiirikysely
- Verso-tapausten läpikäynti
- Move-testit (8.lk)
- Oppilas- ja huoltajakyselyiden läpikäyminen (tiimi, YHR, oppilaat, henkilöstö, huoltajat)

2. Sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat

Tavoite: koululla on käytössä työkalupakki sosiaalisten tilanteiden ja tunteiden tunnistamista sekä uusien taitojen oppimista varten.

- Erilaiset materiaalit, esim. Arvokas-materiaalin soveltaminen
- Luokanvalvojan materiaalipankki (Pohjoksen opehuone)
- MLL:n kiusaamisenehkäisemismateriaalit
- Positiivinen pedagogiikka (kaikki), opettajat kiinnittävät huomiota positiivisen palautteen antamiseen kaikille oppilaille
- Osallisuus – jatkuva ryhmäyttäminen, aikaa varataan muuallekin kuin syyslukukauden alkuun
- Mielen hyvinvointi (erilaiset teemapäivät, oppilaiden järjestämät)?
- Mielen hyvinvoinnin oppitunnit (opo ja ela) kaikille oppilaille vuosittain

3. Ryhmien, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt

Tavoite: Koululla on säännöt, jotka auttavat sekä ennaltaehkäisemään kiusaamista että puuttumaan siihen jämäkästi ongelmien jo alettua.

Kouluyhteisö laatii osana yhteisöllistä opiskeluhuoltoa säännöt, jotka auttavat sekä ennaltaehkäisemään kiusaamista että puuttumaan siihen jämäkästi ongelmien jo alettua.

Verso-oppilaat sekä tukioppilaat ovat mukana tässä prosessissa. Kaikki oppilaat osallistuvat ideointiin.

KIUSAAMISTA EHKÄISTÄÄN

- Kunnioittavalla ja ystävällisellä käytöksellä kaikkia kohtaan
- Ottamalla kaikki mukaan oppitunnilla ja välitunnilla
- Kannustamalla ja kehumalla muita
- Noudattamalla yhteisesti sovittuja sääntöjä
- Ryhmäyttämällä
- Nostamalla asioita ja teemoja esiin arjessa
- Yhteisellä keskustelulla

4. Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen vahvistaminen

Tavoite: Ryhmäyttäminen on koulussa arkipäivää ja jatkuvaa läpi lukuvuoden. Jatkuva ryhmäyttäminen vahvistaa ryhmän toimintakykyä, parantaa ilmapiiriä ja lisää turvallisuudentunnetta.

- Kaikilla luokilla syksy aloitetaan vahvalla ryhmäyttämällä, 7. luokkien ryhmätyspäivä ja Pohjis-päivä (8. ja 9. lk), Piknik kaikille
- Sosiaalisten ja tunnetaitojen ohjelmia toteutetaan luokissa erityisesti luokanvalvojan tunneilla
- Retket
- Luokkakokoukset
- Monipuoliset opetusmenetelmät
- 7. luokan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa (teemana hyvinvointi)

- Ruokailutilanteet
- Opettajan määräämät parit ja ryhmät oppitunneilla

YHR suunnittelee, koordinoi, arvioi ja seuraa säännöllisesti jatkuvan ryhmäyttämisen toteuttamista käytännössä luokkakohtaisissa YHR-tapaamisissa.

5. Oppilashuolto

Yhteystiedot

TERVEYDENHOITAJA Tiina Moilanen, Wilma, tiina.moilanen@espoo.fi, 046 877 2521

KURAATTORI Sanna Porkka, Wilma, sanna.porkka@espoo.fi, 046 877 3217

ALUEPSYKOLOGI, 0438268650

Opiskeluhuollon edustajat tapaavat pienryhmissä aloittavat 7. luokan oppilaat syyslukukauden aikana

Erityisopettajan ja opon päivystysvälkä (syksyiltä 2021; kokeilu keväällä 2020)

6. Sähköiset palautekanavat

Tavoite: Perusopetuksessa kaikilla oppilailla ja huoltajilla on tiedossaan ja käytettävissään helppo tapa ilmoittaa huomioista kiusaamiseen liittyen.

- Pohjois-Tapiolan koulussa otetaan käyttöön sähköpostiosoite:

eikiusaamiselle.pohjis@espoo.fi

(aukeaa myös QR-koodin kautta, kunhan se on tehty)

- Lukuoikeudet annetaan rehtorille, apulaisrehtoreille sekä Verso-tiimin opettajille Katille ja Aulille

7. Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt

Tavoite: Koulussa tunnistetaan eri toimijoiden roolit kiusaamisen ehkäisyssä. Toiminta kuuluu kaikille koulu- tai oppilaitosyhteisössä työskenteleville.

- Kiusaamisen estävä toiminta on kaikkien opettajien ja koulunkäyntiavustajien vastuulla.

- Rehtori ja yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä johtavat kiusaamista estävää toimintaa

Muita käytännön keinoja kiusaamisen estämiseksi:

- Yhteiset pelisäännöt kaikkien tiedossa
- Opettajille, huoltajille ja oppilaille selväksi, kuinka kiusaamistilanteissa toimitaan
- Opettajat ja muut koulun aikuiset ohjaavat aktiivisesti oikeanlaiseen toimintaan
- Osallistuminen, yhteisöllinen toiminta, aktiivinen ryhmäyttäminen

8. Restoratiivisten lähestymistapojen käyttö

Tavoite: Koulussa on ymmärrystä ja osaamista restoratiiviseen lähestymistapaan. Restoratiivinen lähestymistapa korostaa kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteistyöhön perustuvaa myönteistä prosessia, jossa pyritään osapuolten välisen ymmärryksen lisääntymiseen. Se vahvistaa valmiutta haastavien tilanteiden sovitteluun rakentavasti, osallisuutta vahvistaen.

Koulun henkilökunnasta valitaan kaksi vastuuhenkilöä (Verso-opettajat), jotka koulutetaan yhteistyössä HY+:n kanssa restoratiiviseen lähestymistapaan (esimerkiksi RESTO -sovitteleva ja restoratiivinen yhteisö -koulutus). Koulutuksen jälkeen vastuuhenkilöt perehdyttävät lähestymistavan omassa koulussa.

9. Nimikkoaikuisen paljon kiusatulle oppilaalle

Tavoite: Kiusaamisen kohteeksi joutuneella oppilaalla on nimettynä turvallinen aikuinen, joka auttaa ja tukee eteenpäin.

- Kiusaamisasiaa hoitava opettaja / aikuinen nimeää huoltajan ja oppilaan kanssa yhdessä nimikkoaikuisen, esimerkiksi jonkun oppilashuoltoryhmän jäsenen
- Oppilas saa ehdottaa/nimetä itselleen turvallisen koulun aikuisen nimikkoaikuiseseen
- Mietitään tapaamiskerrat yksilöllisesti (oppilaskohtaisesti) - tarvittaessa asia otetaan esiin myös oppilashuoltoryhmässä

10. Tukevan oppilastoiminnan kehittäminen ja vahvistaminen

Tavoite: Kouluuyhteisössä kaikki otetaan mukaan kiusaamisen ehkäisyyn. Näin vahvistetaan kiusaamista vähentävää ilmapiiriä.

- Verso- ja tukioppilaiden kanssa järjestetään kiusaamisen vastainen päivä lukuvuoden aikana
- Tukioppilaiden vierailut lv-tuokioilla / sovituille oppitunneilla (esim. opo, ilmaisutaito, äidinkieli)
- Luokanvalvojan tunneilla käydään toimintamalli ja säännöt säännöllisesti läpi
- Seurakunnan välkät
- Avustajien läsnäolo välitunneilla

11. Vertaistukitoiminta

Tavoite: Kiusatuksi tulleella oppilaalla tai opiskelijalla on mahdollisuus jakaa kokemuksiaan ja saada vertaistukea muilta.

- Verso-keskustelut
- MLL:n chat <https://www.nuortennetti.fi/apua-ja-tukea/lasten-ja-nuorten-puhelin/lasten-ja-nuorten-chat/>
- Sekaisin-chat <https://mieli.fi/fi/tukea-netist%C3%A4>
- Ratkaisukeskeinen lähestymistapa

12. Niveltäminen ja siirtymätilanteet

Tavoite: Oppilas saa erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymätilanteissa tukea ja ohjausta.

Alakoulu - yläkoulu:

- Nivellyspalaverit kuudennen luokan opettajien kanssa keväällä (koko oppilashuoltoryhmä mukana)
- Yhteistyö alakoulujen kanssa lukuvuoden aikana

- Keväällä järjestetään tuleville 7. luokille ja huoltajille tutustuminen
- Syksyllä vanhempainilta 7.-luokkalaisten huoltajille
- Syyslukukauden aikana käydään perhepalaverit 7.-luokkalaisten ja huoltajien kanssa
- Vanhempainilloissa pyritään vuorovaikutteiseen toimintaan

Pohjois-Tapiolan koulun uusi oppilas:

- Tutustuminen etukäteen uuteen luokkaan ja kouluun. Uuden oppilaan ryhmäyttäminen.
- Uuden oppilaan kanssa käydään henkilökohtaisesti läpi koulun toimintamalli ja tavataan ennen ensimmäistä koulupäivää (, jos oppilas tulee kesken luuvuoden).

13. Huoltajien osallistuminen

Tavoite: Huoltajilla on tiedossaan, miten oman lapsen koulussa kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan.

- Huoltajille varataan mahdollisuuksia tutustua toisiinsa
- Vanhempainyhdistyksen toiminnasta tiedottaminen
- Huoltajille esitellään koulun kiusaamisen estämisen toimintamalli sekä puuttumisen portaat ja kuullaan huoltajien mielipiteitä asiassa

14. Kiusaamiseen puuttuminen Pohjiksessa

Tavoite: Koulussa on selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Sovittu toimintamalli on oppilaiden, huoltajien sekä kaikkien koulun aikuisten tiedossa.

JOS SINUA KIUSATAAN TAI NÄET KIUSAAMISTA (oppilas)

- Kerro asiasta mahdollisimman pian koulun aikuiselle, esimerkiksi luokanvalvojalle
- Käske kiusaajaa lopettamaan esimerkiksi sanomalla: "Lopeta!"
- Tue kiusattua
- Älä hyväksy kiusaamista

KUN OPPILAS KERTOO KIUSAMISESTA TAI NÄET KIUSAAMISTA (aikuinen)

- Puutu asiaan välittömästi
- Käy kasvatuskeskustelu niiden kanssa, joita asia koskee (kirjaa muistiin asiat)
- Tarvittaessa jälki-istunto (jos on kyse esim. väkivallasta)
- Tiedota niitä, joita asia koskee (asianosaiset oppilaat, huoltajat, henkilökunta)
- Pyydä tarvittaessa apuun toinen aikuinen
- Seuranta
- Verso-tiimin apu

JOS KIUSAAMINEN JATKUU

- Selvitä tilanne
- Ole yhteydessä oppilashuoltoon (kuraattori, psykologi, erityisopettaja, rehtori, opo)
- Uusi keskustelu asianosaisten kanssa (mukana useampi aikuinen)
- Huoltajien kanssa keskustelu
- Kasvatuskeskustelu / jälki-istunto / kirjallinen varoitus / erottaminen
- Lastensuojelun / poliisin konsultointi
- Seuranta

